No. 174. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 23 en 24 Julij.

FRANKRIJK.

PARIJS, DEN 20sten JULIJ.

De *Moniteur* komt heden nog terug op de geschiedenis van het traktaat met *Abd-el-Kader* gesloten, en haalt thans nog meer bepaald de onderscheidene dagteekeningen aan, ten bewijze dat het ministerie [illegible]

— Sedert eenigen tijd werd er gesproken, dat het bestuur bevel had gegeven om een wakend oog op de erkende voorstanders van het vervallen stamhuis te houden; men sprak van eene legitimistische zamenzwering, maar zoo onzeker, dat niemand er geloof aan hechtte. Later heeft de arrestatie van den heer *Walsh*, directeur van *la Mode*, te Straatsburg, op den weg naar Kirchberg zijnde, veel opzien onder de legitimisten gebaard, aangezien gezegde reiziger een aantal brieven voor leden van den onderen tak had medegekregen en een en ander was in beslag genomen en aan den minister van binnenlandsche zaken opgezonden. Het doorzien nu van deze brieven wil men, dat aanleiding gegeven heeft tot eene huiszoeking welke gisteren door de politie gedaan werd, ten huize van de heeren *Berry* en *Genoude*. De eerste bevond zich uit de stad, maar de papieren van den laatste zijn in beslag genomen. Velerlei geruchten zijn ten gevolge dezer huiszoekingen gerezen; men spreekt onder anderen van eene voorgenomene beweging in de Vendée. Heden morgen werd een officier der gendarmerie, die van Görtz kwam, gearresteerd; een aantal mandaten tot in bewaring neming zijn afgegeven; en bijzondere bevelen naar het zuiden en het westen gezonden.

Bij deze geruchten van beweging der partijen, geeft de *Gazette des Tribunaux* nog een ander zamenzwerings-verhaal. Uit een uit Dresden, [illegible] brieven, zou van plannen voor een aanslag op 's Konings leven zijn gebleken. De gezegde brieven zijn in handen der politie.

— Men heeft reeds een aanvang gemaakt met de toebereidselen voor de aanstaande Julijfeesten. Men spreekt van een fraai vuurwerk, en van eene ballon, waarmede de heer *Garneron* eene luchtvaart zou doen.

— Het gouvernement heeft heden geene telegraphische depeches over de Spaansche zaken medegedeeld; ook is de post van Madrid heden nog niet aangekomen. Men heeft alleen de brieven en dagbladen uit Saragossa van den 14den ontvangen, welke echter geen nieuws over de verdere bewegingen van don *Carlos* houden, nadat hij, zoo als men uit de telegraphische depeche van eergisteren weet, zich met zijne voorhoede op anderhalf uur van Valencia bevond. In deze berigten vindt men hoofdzakelijk alleen bijzonderheden aangaande de kleinere karlistische benden in den omtrek. Een bijzondere brief houdt daaromtrent het volgende:

„Saragossa, 14 Julij.

„De pretendent was den 8sten te Cabanes, zich op Barriol rigtende. *Quilez*, na zijne magt op onderscheidene punten te hebben uitgezonden, [illegible] den 9den slechts met 200 man te Aquaviva, [illegible] in Cantavieja niet hebbende kunnen dringen, is op Iglesuelas getrokken. *Serrador* werd te Cantavieja krijgsgevangen gehouden. Eene bende karlisten van 5000 man, onder de bevelen van *Llangostero Tena*, den kreupele, en andere chefs, na Amunia te zijn doorgetrokken, bedreigt onze stad. De insurgenten-benden zijn in drie kolonnen verdeeld. De eerste houdt Amuela op drie uren afstands van Saragossa bezet; de tweede, door Alfamanes gekomen, bezet Borga en Plasencia; de derde is de Puentes en te Alfendes.

„De kolonne ligte troepen, onder de bevelen van *Amarga*, is in de omstreken van Daroca; zij onderschept de gemeenschap met de hoofdstad en brengt veel nadeel toe; 22 muilezels zijn door haar aan den postmeester ontnomen. Een fransch koerier, *Escares* genaamd, is in handen der karlisten gevallen; zonder de tusschenkomst van een postmeester, ware hij vermoord geworden; thans blijft hij krijgsgevangen. De vijanden staan op slechts anderhalf uur van onze stad; men zegt dat zij 12000 rations van den generaal *Carrera* hebben gevorderd.

„Gisteren avond ten tien ure hebben de artilleristen der nationale garde bevel gekregen, om zich onmiddellijk voorwaarts naar de batterijen te begeven. Men moet eenige bezorgdheid voeden, want in den afgeloopen nacht zijn al de troepen onder de wapenen geweest.

„*Tena*, de kreupele bijgenaamd, van Carinena afkomstig, is van de karlistische chefs degene die zich het meest door de verfoeijelijkste wreedheid onderscheidt. Hij heeft den 10den de stad Frasna uitgeplunderd, en meedoogenloos den hoofdofficier en vijf andere officieren der nationale garde doen fusilleren. Eene sterke uit onze stad naar de zijde van Amunia getrokkene kolonne heeft den vijand niet kunnen ontmoeten. *Espartero* wordt heden te Calatayud gewacht met 8000 man infanterie en 500 paarden. Hij zal zich naar Teruel begeven, waar *Oraa* en *Buerens* zich bij hem moeten voegen; 28000 man zullen op dit punt geconcentreerd worden. Deze magt zou op Osona in Guadalaxara trekken, wanneer door de karlistische expeditie eenige bewegingen tegen de hoofdstad werden gemaakt."

— Uit Barcelona schrijft men van den 11den, dat de meeste troepen die laatstelijk in dat gewest zijn getrokken, zoo als reeds van elders bekend is, last gekregen hadden om met versnelde marschen op Calatayud te trekken. De portugesche brigade was naar Logrono ontboden. Men wilde er door brieven uit Madrid weten dat de infant don *Francisco da Paula* zich aan het hoofd van de troepen die men in Kastilien verzamelt, zoude plaatsen. Andere berigten hebben intusschen bij herhaling gemeld, dat die infant voornemens was naar Italie over te steken, en zijne reis derwaarts alleen was vertraagd geworden, door de tegenwoordigheid der karlisten in het koningrijk Valencia.

— De beurs was heden kalm. De Spaansche en Portugesche fondsen worden steeds dalende aangeboden, de eerste tegen 20$\frac{3}{8}$, de laatste tegen 25¼; men meende ter beurze dat het gouvernement ongunstige berigten voor de christino's had ontvangen, maar ze nog niet wilde openbaren; men sprak van de overgave van Valencia, enz. De notering was heden (*20 Julij*): 5 pCt. 109,95, 3 pCt. 78,95; Nap. renten 97,25; Sp. Ardoin 20½; Passieve 4¾; Diff. o. 6¾; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den Julij.

Op den 10den, 11den en 12den September zullen de voornaamste manoeuvers der pruissische troepen, welke alsdan in de nabijheid van Berlijn verzameld zullen zijn, plaats hebben; onder anderen zal, door een gedeelte van de bezetting van Berlijn en Potsdam, de vesting Spandau worden belegerd. Deze militaire oefeningen, waarbij de Koning zelf tegenwoordig zal zijn, zullen door den generaal *von Prittwitz* geleid worden.

— Uit Dantzig schrijft men dat de zakkedragers in die koopstad eenparig geweigerd hebben langer te werken zoo men hun loon niet verhoogde, en hun voor de toekomst de verlangde verhooging waarborgde; daar men hunne eischen niet ten volle heeft kunnen bevredigen, was er in eene week tijds niets door hen verrigt, en bleven de schepen in de haven te vergeefs op derzelver bevrachting wachten.

— Alhier zijn aangekomen H. K. H. Mevrouw de Hertogin van Saksen Gotha, en Z. K. H. de Hertog *Alexander* van Wurtemberg.

— De Zwitsersche landdags-zittingen hebben tot dusverre niets van algemeen belang opgeleverd; de werkzaamheden bepaalden zich tot de behandeling der handels-belangen van Zwitserland jegens de zuidduitsche staten.

— Uit Konstantinopel schrijft men van den [illegible] Junij, dat *Tahir*-pacha zeer minzaam door den sultan is ontvangen; de tijdingen door hem uit Tripoli medegebragt, zijn zeer bevredigend; door het geheele regentschap heerschte eene volmaakte rust. *Tahir*-

pacha moet zich bij den sultan zeer ongunstig over den engelschen consul te Tripoli, den heer *Warrington*, hebben uitgelaten, en de schuld van de aldaar geheerscht hebbende opschudding geheel op hem hebben geladen.

Men gelooft stellig dat *Tahir*-pacha weder aan het hoofd der admiraliteit zal worden geplaatst. — De verbanning van *Pertew*-effendi schrijft men aan ontdekte verstandhouding met den Egyptischen onderkoning toe. De pacha van Adrianopel, was in Konstantinopel aangekomen, en zou, naar men meende, tot kabinets-minister worden benoemd.

— In een berigt uit Smyrna van het laatst van junij wordt gezegd, dat Koning *Otto* van Griekenland aan zijnen staatsraad had voorgesteld, om de zich nog in het rijk bevindende Beijersche troepen af te danken en een geheel nationaal leger zamen te stellen. Deze voorslag, alsmede nog eene andere, op de colonisatie en de uitgifte van landerijen betrekkelijk, hadden veel bijval in den staatsraad gevonden, en de algemeene tevredenheid verworven.

— Te Weenen waren den 13den genoteerd : 5 pCt. Met. $105\frac{1}{8}$; 4 pCt. $100\frac{3}{4}$; 3 pCt. $76\frac{1}{2}$; Bankact 1369.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 22sten Julij.

Heden morgen hebben HH. KK. HH. de prinsen *Willem* en *Alexander*, de Koninklijke Militaire Akademie met een bezoek vereerd. Hoogstdezelven werden aan de voorpoort van het Akademiegebouw door de beide heeren kommandanten, den heer overste *Seelig* en den heer majoor *Delprat*, en het verdere militaire personeel, opgewacht en begroet, waarna door het korps kweekelingen der Akademie, op het plein voor het gebouw, eene groote parade met eenige militaire oefeningen, werden gehouden en tot bijzondere tevredenheid der Prinsen uitgevoerd. HH. KK. HH. vervolgens in het gebouw zelf gekomen, werden in de receptie-zaal opgewacht door de heeren civiele beambten, benevens de leeraren der beide gezindheden, en Hoogstdezelven bij die gelegenheid, door den eersten hoogleeraar, den hooggeleerden heer *J. Bosscha*, op eene hoogst gepaste wijze toegesproken; herinnerd aan de dappere daden der Oranje-helden, van den slag bij Nieuwpoort af tot dien van Waterloo toe, en de hoop uitgedrukt, dat de kweekelingen der Akademie, onder de leiding der prinsen, diezelfde roemrijke daden zouden mogen helpen verrigten, waar in het vervolg de eer of de regten des vaderlands moesten gehandhaafd worden; terwijl allen, aan wie [illegible] het onderwijs en de opleiding der kweekelingen was [illegible], zich beijverden, om dezelve daartoe met de noodige kennis en bekwaamheid toe te rusten. — De prinsen hebben vervolgens, steeds door de heeren kommandanten begeleid, het geheele Akademiegebouw met de nevengebouwen, als: de modelzaal, gymnastie en manege, in oogenschouw genomen, en herhaaldelijke hunne tevredenheid over de uitmuntende inrigting van dit belangrijk etablissement te kennen gegeven. Na de Akademie te hebben bezigtigd, hebben de prinsen een bezoek bij Z. Exc. den opperbevelhebber onzer vesting, den generaal *Chassé*, afgelegd, en vóór hun vertrek ook nog, ten huize van den eersten leeraar in de handteekenkunde aan de Akademie, den heer *J. Schouman*, de groote schilderij van dien heer bezigtigd, voorstellende de stad Antwerpen den dag na bombardement, welke, zooals wij onlangs aankondigden, thans in openbare verloting is gebragt; over welk stuk, alsmede over de bijzondere gelijkenis der portretten, de Prinsen hunne goedkeuring betuigden. Ten ruim half één omtrent zijn HH. KK. HH. naar Tilburg teruggekeerd.

— Uit 's Gravenhage wordt ons van gisteren geschreven :

« Gisteren avond is er eene luisterrijke soirée bij Z. K. H. prins *Frederik* gehouden. Dezelve is door Z. M. den Koning van Wurtemberg en Hoogstdeszelfs twee dochters, HH. KK. HH. prins en prinses *Albert* van Pruissen, en door Z. D. H. den hertog *van Saxen Weimar* en Hoogstdeszelfs oudsten zoon, bijgewoond."

— Men verneemt thans, dat Z. M. ook aan den heer *Maronier* te Rotterdam, van wiens dichtstuk, *'s Konings komst te Rotterdam*, aan Zijne Majesteit, bij Hoogstdeszelfs verblijf in die stad, een door den boekdrukker *A. Wijnands* op keurig satijn gedrukt exemplaar is aangeboden geworden, Hoogstdeszelfs bijzondere tevredenheid heeft doen betuigen voor de gevoelens in dit dichtstuk doorstralende.

— Bij koninklijk besluit is de heer Mr. *J. C. Faber van Riemsdijk*, advocaat te 's Gravenhage, tot Rijks-advokaat benoemd, in plaats van Mr. *P. J. de Fremery*.

— Bij andere besluiten is benoemd tot administrateur der medicijnen ter kust van Guinea de heer medicinae doctor *C. H. Prins*, met toekenning van den tijdelijken rang van chirurgijn-majoor; en een eervol ontslag verleend aan den chirurgijn-majoor van den 2den rang bij de marine, *J. de Brouwer*, te gelijkertijd benoemd tot officier van gezondheid der 1ste klasse voor de militaire geneeskundige dienst in de West-Indie.

— Z. M. heeft onlangs bepaald dat voortaan de adjudanten van generaals en brigade-kommandanten, of de officieren die als zoodanig dienst doen, wanneer zij hunne generaals of brigade-kommandanten op reis vergezellen, alsmede de adjudanten in de artillerie- en fortificatie-directien, naar gelang van den door hen bekleeden militairen graad, slechts verblijfkosten zullen in rekening kunnen brengen, en geene aanspraak maken op eenige schadevergoeding voor reiskosten.

— Bij eene missive van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, aan de heeren gouverneurs der onderscheidene provincien onlangs aan hen toegezonden, wordt te kennen gegeven, dat bij de heeren gouverneurs zich de bedenking heeft opgedaan, of van een persoon, die een admissie-paspoort naar 's Rijks overzeesche bezittingen verlangt, de bij 's Konings besluit van den 1sten Januarij 1825, n°. 59, omschreven borgtogt, wel kan gevorderd worden, bijaldien de belanghebbende, aan de inschrijving en loting voor de nationale militie deel genomen hebbende, eene tijdelijke vrijstelling of een nommer, dat hem niet tot de dienst verpligtte, heeft verkregen, of wel, een dienstpligtig nommer bekomen hebbende, eenen plaatsvervanger of substituant mogt hebben gesteld, die zich nog in werkelijke dienst bevindt. De beslissing van Z. M. dienaangaande gevraagd zijnde, heeft het hoogstdenzelve behaagd, bij nadere uitlegging van het besluit van 1 Januarij 1825, te verklaren, dat, van nu voortaan, aan niemand, die zijn 25ste jaar nog niet heeft volbragt, zonder overlegging van de bij het zoo even genoemd besluit omschreven borgtogt, eenig admissie-paspoort naar 's Rijks overzeesche bezittingen afgegeven, en wijders niemand tot eenige andere dan militaire betrekkingen aldaar, benoemd of voorgedragen zal worden, ten ware de belanghebbende reeds aan de inschrijving en loting voor de nationale militie voldaan hebbe, en uit het door hem overgelegd certificaat *LL* der wet van 8 Januarij 1837, duidelijk mogt zijn gebleken, dat hij om de eene of andere reden finaal mogt zijn vrijgesteld, of wel, wanneer de belanghebbende eenen plaatsvervanger of substituant in dienst mogt hebben, dat alsdan door eene, tot toelichting van het certificaat *LL* strekkende, nadere verklaring van den gouverneur der provincie zal zijn aangetoond, dat de belanghebbende, in geval van remplacement, na achttien maanden dienst van den remplacant, de, bij art. 35 der wet van den 27sten April 1820 bepaalde som van *f* 150, in 's Rijks schatkist heeft gestort, of wel, in geval van substitutie, dat de primitieve houder van het door den gesubstitueerden overgenomen nommer, de jaren der militie reeds te boven mogt zijn, of wel eene finale vrijstelling mogt hebben verkregen.

— Van den Helder wordt geschreven dat aldaar den 18den waren aangekomen de graaf *von Bismark*, luitenant generaal in Wurtembergsche dienst; de graaf *von Bismark*, officier bij de Pruissische kavallerie en de markies *de Custine*, van Parijs. — Ook heeft de graaf *von Lottum*, Pruissisch gezant aan ons hof, door zijnen broeder en zijn' oom, den graaf *von Putbus*, vergezeld, die zeeplaats bezocht.

— De Londensche bladen melden dat de bepalingen van een nieuw handelstraktaat tusschen Groot-Brittannie en ons gouvernement, op beginselen van wederkeerigheid berustende, definitief zijn vastgesteld, en dadelijk na de uitwisseling der ratificatien zullen bekend worden gemaakt.

— Volgens berigten uit Opper-Kanada, tot de helft der vorige maand ontvangen, is de buitengewone vergadering der wetgevende kamers van dat gewest den 19den Junij geopend geworden met eene aanspraak van den luitenant-gouverneur, waarin de noodzakelijkheid wordt betoogd om, bij de heerschende finantiele crisis in de naburige landen, zoodanige maatregelen te nemen die het best berekend zijn om het crediet van de banken en den handel der kolonie staande te houden.

Gisteren heeft de koers van het spaansch actief ter Antwerpsche beurs zich op dezelfde hoogte gehouden, schoon het afkomend Parijsche merk wederom lager was. De notering was : Belg. $101\frac{1}{8}$; O. Met. 104; Sp. Ardoin $18\frac{1}{8}$, 18; Pass. 5; Difered. $7\frac{1}{4}$; Nap. $92\frac{1}{2}$; Sicil. $91\frac{1}{2}$; Rom. L. $101\frac{1}{4}$; Certif. te Antw. $97\frac{1}{2}$; Braz. $85\frac{1}{2}$. — Wisselkoers op Amst. en Rotterdam pari.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *Berlijn* is dezer dagen in 79jarigen ouderdom overleden de hofraad A. HIRT, die zich vroeger door zijne archeologische schriften algemeen heeft bekend gemaakt. — Op de Berlijnsche hoogeschool zijn voor het tegenwoordig zomerhalfjaar 1585 studenten ingeschreven, en wel 430 voor de theologie, 475 voor de regtsgeleerdheid, 356 voor de medicijnen en 324 voor de philosophische faculteit. Buiten deze worden de voorlezingen nog door 415 niet ingeschrevenen bezocht. Onder de studerenden bevinden zich 402 buitenlanders. — De inschrijvingen voor GOETHE's monument, bedragen thans de som van 23,600 gulden; de groothertog *van Hessen* heeft laatstelijk voor 600 gulden bijgedragen. — MEIJERBEER arbeidt thans aan de vervaardiging van drie nieuwe opera's, welke hij gelijktijdig, naar hij rekent binnen twee jaren, wil doen opvoeren. Eene derzelve, voor de komische opera bestemd, is een werk reeds door VON WEBER aangevangen en is geheeten: *de drie Pinto's*. De opbrengst wil hij aan de kinderen van VON WEBER overlaten. — Een jeugdig letterkundige houdt zich tegenwoordig te *Berlijn*, met de bezorging eener volledige uitgave bezig van alle de door LEIBNITZ in het Duitsch geschrevene werken; dezelve worden aangekondigd als vier dikke boekdeelen te zullen uitmaken. Daar nu tot heden van LEIBNITZ slechts weinig in het oorspronkelijk duitsch geschreven bekend is, ziet men deze uitgave met veel belangstelling te gemoet; maar te gelijk is ook reeds de vrees gerezen, dat de verzamelaar, uit te grooten ijver om werken aan den vermaarden wijsgeer toe te schrijven, welligt stukken uit andere schrijvers getrokken, of slechts onder toezigt van LEIBNITZ geschreven, als van hem afkomstig in zijne verzameling zal opnemen.

ZWITSERLAND. — Te *Geneve* is tegenwoordig bij den heer GAUDIN een topographische arbeid van zeldzame naauwkeurigheid verkrijgbaar, te weten, eene voorstelling *en relief* van geheel *Zwitserland* en een gedeelte der aangrenzende landen, op eene lengte van 16 voeten en eene breedte van $12\frac{1}{2}$ voeten; daarop zigtbaar zijn al de

bijzonderheden en de natuurlijke gesteldheid van het land; de Alpenketen met de afzonderlijke bergen, de meeren, rivieren, straten, wegen, voet- en bergpaden, bosschen en rotsen. Even naauwkeurig zijn er de Alpenhutten, de gehuchten, dorpen en steden op afgeteekend. Een dergelijk stuk wordt uitnemend geschikt geoordeeld, om tot sieraad van een Museum te strekken. De heer GAUDIN heeft een tweede exemplaar van dit *relief* voor het fransche oorlogs-ministerie vervaardigd.

RUSLAND — De wetenschappen hebben wederom een verlies geleden door den dood van den graaf S. von RAZOUMOSKY, wiens geheele leven aan de beoefening dor natuur-wetenschappen en de oudheidkunde gewijd was, en die in het bijzonder voor eene halve eeuw, de oryctognosie en geognosie met zijne ontdekkingen en door zijne geschriften, meest in de fransche taal gedrukt, heeft verrijkt. Zijne nagelatene geschriften over genoemde wetenschappen zouden nog van veel belang zijn.

ITALIE. — Zeker jong reiziger, DUROCHER, heeft dezer dagen, na bekomene vergunning, opgravingen op zijne kosten laten doen in den omtrek van *Caprea* en zijne moeite beloond gezien met een fraai en ongeschonden borstbeeld van VIRGILIUS, wiens naam onder aan het borstbeeld staat. Door een zonderling spel van het toeval, geschikt om de verbeeldingskracht van dichters en kunstenaars op te wekken, heeft men in deze beeldtenis eene treffende gelijkenis gevonden met de trekken van TALMA. De heer DUROCHER heeft sedert de aandacht der Napelsche regering op *Caprea* getrokken, waar zij, meende hij, niet minder belangrijke kunstschatten dan in *Herculanum* en *Pompejum* zoude vinden.

ENGELAND. — De engelsche bladen maken gewag van eene nieuwe wijze van graveren door den heer J. BURNET uitgevonden, welke voor de tegenwoordige bekende niet zou onderdoen, doch waarvan de bewerking zoo veel voordeel of vereenvoudiging oplevert, dat de afdrukken van platen, zelfs van de grootste kunstwerken, daardoor thans voor het algemeen verkrijgbaar zullen zijn. Ten voorbeelde wordt bijgebragt eene reeks van platen uit de cartons van RAPHAEL, op best papier gedrukt en ter grootte van 34 duimen lengte op 24 breedte, tusschen welke platen en de oorspronkelijke geen onderscheid dan in de grootte bestaat; deze zouden nu verkrijgbaar zijn voor 4 *shillings*, in plaats van voor vier *guineas*, welke zij te voren hadden gekost. Waarin deze nieuwe wijze van graveren bestaat, wordt in het berigt niet gemeld. — Op den 19den dezer zou in den schouwburg van *Drury Lane* te *Londen* een groot concert gegeven worden, waarvan de opbrengst bestemd is tot eene bijdrage voor het ter eere van BEETHOVEN te *Bonn* op te rigten monument. »Al wie," [illegible] wordt door een der letterkundige bladen van *Londen* gezegd — »Al wie genot gesmaakt hebben van de grootsche compositien van dezen eersten der duitsche componisten, zoo voortreffelijk door derzelver verscheidenheid als oorspronkelijkheid; al wie erkennen dat het genie aan geene landstreek verbonden is en dat de gedachtenis aan de SHAKESPEARE's, aan de MICHEL ANGELO's, aan de HANDEL's het algemeen eigendom aller volkeren is, zullen deze gelegenheid tot het betalen hunner erkentelijke schatting niet laten voorbijgaan."

FRANKRIJK. — In de zitting van den 17den dezer is de heer POUILLET door de Akademie der Wetenschappen, tot haar medelid voor de afdeeling der natuurkunde verkozen. — Men heeft dezer dagen een gedenkpenning van ARMAND CARREL vervaardigd. Aan de eene zijde staat zijne beeldtenis, naar een portret van DAVID, op de andere het jaartaal zijner geboorte en van zijn overlijden: 1800 en 1836. — In het werk op naam van NAPOLEON door zijn' kamerdienaar MARCHAND uitgegeven, *Précis des guerres de Jules Cesar*, zijn, gelijk bekend is, aan het slot een paar fragmenten gevoegd, aanmerkingen op het 2de Boek van VIRGILIUS *Aeneïs* en den *Mahomet* van VOLTAIRE behelzende, welke aanmerkingen de critiek van onderscheidene kanten tegen het daarin geveld oordeel van de gewezen keizer over de beide genoemde stukken hebben opgewekt (Men zie onder anderen den *Nederlandschen Militairen Spectator* van de maand junij jl). Ook het *Journal des Débats* had in zijn' nommer van den 13 dezer, eene critiek van den heer A. BARBIER op die beide los daarheen geworpen oordeelvellingen geplaatst; thans vindt men in dit blad een' brief van den verzamelaar, den kamerdienaar MARCHAND zelven, waarin deze zegt, eerst voornemens te zijn geweest, het werk van NAPOLEON, namelijk de hem gedicteerde *Précis des guerres de Jules Cesar*, zonder eenig bijvoegsel uit te geven; maar dat de *welligt onbedachte aandrang* van eenige vrienden hem verleid hadden om er de beide bedoelde fragmenten bij te voegen, tot welker publiekmaking hij niet geautoriseerd was geweest, en die overigens, door de getuigen van NAPOLEON's ongeluk, slechts als verpozingen van den keizer in diens gevangenschap waren beschouwd geworden. — De heer J. BARTHELEMY SAINT HILAIRE heeft de moeijelijke taak ondernomen, om een fransche vertaling te leveren der staatkundige werken van [illegible] te *Parijs* het licht (bij TREUTTEL et WURTZ, [illegible]) onder den titel: *Politique d'Aristote, traduite en français d'après le texte collationné sur les manuscrits et les éditions principales.* — Het eerste deel van de nieuwe collectie der latijnsche auteurs, met eene fransche vertaling, onder bestuur van den heer NISARD, ziet thans het licht. Het bevat SALLUSTIUS, JULIUS CESAR, VELLEJUS PATERCULUS en FLORUS. Deze collectie zal in 25 deelen in gr. 8°. kompleet zijn. Elk deel kost 12 fr.

NEDERLANDEN. — In het *'s Gravenhaagsche Dagblad* van Vrijdag 21 dezer lezen wij het volgend berigt: » De heer G. TEN BRUMMELER, Wz., onderwijzer der wiskunde aan de Latijnsche scholen te dezer stede, heeft, buiten eenige kennis aan de methode, betreffende de geheugenisleer (*Mnemotechnie*) van den heer A. DE MONTRY of anderen, dienaangaande een stelsel ontworpen en in toepassing gebragt. Hetzelve daarna met de genoemde methode vergelijkende, is het gebleken, dat de Hollandsche leerwijs het van deze in eenvoudigheid, maar vooral in doelmatigheid, gemakkelijkheid en algemeenheid van toepassing (daar zulks in alle talen kan geschieden) schijnt te winnen. Het is op grond dezer getuigenis van onpartijdige en deskundige personen, en op aansporing derzelve, om hiermede ook anderen te gerijven, dat de heer TEN BRUMMELER, naar wij vernemen, tot het besluit is gekomen, zijne theorie en tot dus verre voortgezette toepassing (bestaande onder anderen in 100, in het Hollandsch gekenmerkte jaartallen, uit de Nederlandsche Geschiedenis) aan al degenen, welke daarin belang mogten stellen, op de mondeling of schriftelijk op te geven voorwaarden mede te deelen."

BOEKBESCHOUWING.

SCHETSEN EN TAFEREELEN *uit Zuid-Afrika*, *door* THOMAS PRINGLE, wijlen secretaris van het genootschap ter afschaffing van den slavenhandel. — *Uit het Engelsch.* — Te Groningen *bij* W. VAN BOEKEREN 1837. — Gr. 8°. 466 blz. Prijs . . . . *f.* 4,80.

Dit lijvige in vijftien hoofdstukken verdeelde boekdeel, dat, in verhouding tot deszelfs uitgebreidheid, niet duur is, houdt eene beschrijving in van vele wetenswaardige zaken de Kaap de Goede Hoop betreffende, waarop wij Nederlanders zulke dierbare betrekking nog hebben, dat wij gaarne iets van de lotgevallen der kolonie hooren, ook al waait er de Nederlandsche vlag niet meer van het gebouw des Gouverneurs. De heer THOMAS PRINGLE, een eenvoudig pachterszoon van afkomst uit Schotland, vormde het plan om met zijne bloed- en aanverwanten de door het Engelsch bestuur ter kolonisatie uitgegeven wordende uitgestrekte landstreek niet ver van de *Algoa-baai* in bezit te ontvangen, en kwam ten jare 1820 gelukkig aan de Kaap de Goede Hoop aan. De door hem in bezit verkregen landstreek, door hem *Glen Lijnden* genoemd, strekt zich uit in de rigting der *Baviaans-rivier*, welke naderhand nog eene aanzienlijke uitbreiding verkreeg, in eene heerlijke vallei, gelegen tusschen eene reeks van naakte rotsen. De beschrijving die hij er van geeft en van de wijze van bebouwing, is eenvoudig maar allerliefst; maar wat het meest prijzenswaardig mag genoemd worden is de godsdienstige geest welke THOMAS PRINGLE wist levendig te houden bij de kolonisten, en zijne pogingen om het lot der slaven te verzachten. Zijne vrijzinnige denkwijze, die hij aan den dag legde in een door hem in de Kaapstad uitgegeven tijdschrift, (waarheen hij zich begeven en eene ambtsbetrekking bekomen had na de kolonisatie geregeld te hebben) verwekte hem het ongenoegen van den Gouverneur der kolonie, en veroorzaakte dat hij reeds in 1827 naar Engeland terug keerde. Het werk is met grondige kennis geschreven en verraadt eene meer dan doorgaans vrij algemeen gewordene oppervlakkige wetenschap van menschen en zaken, en verdient minder als eene avontuurlijke reisbeschrijving, dan wel als een wetenschappelijk geschrift over den toestand van Zuid-Afrika, beschouwd te worden. Aan weetgierigen, die gaarne iets grondigs willen leeren kennen, bevelen wij dan ook vooral dit boek aan. Ten proeve van stijl en inhoud deelen wij hier het volgende mede, op bladz. 272 te lezen:

» Toen ik den volgenden morgen (12 Sept.) uit mijn' wagen klom, boezemde het veranderde aanzien der landstreek mij evenzeer blijdschap als verbazing in. Wij bevonden ons nog altijd op de grenzen der *Karroo*, en de algemeene omtrekken van het landschap waren volmaakt aan die der wildernis gelijk, welke wij zoo even doorkruist hadden; doch men vond er al het verschil tusschen leven en dood. Rondom ons waren nog immer dezelfde eenzelvige vlakten en heuvelreeksen, met heidekruid overdekt en daartusschen met rijen mimosaas langs de oevers der rivier beplant; maar die rivier was thans rijkelijk met water opgevuld, de mimosaas prijkten met een' tierigen loverdos, en de heideplanten bedekten de aarde met een donkergroen tapeet, waarop veelkleurige bloemen schilderachtig afstaken. Zelfs het breede wagenspoor, gewoonlijk zoo glad en hard als een dorschvloer, was hier met groene kruipplanten overdekt en zoo digt begroeid, als een bed kamillen. De Afrikaansche vijgeboom (*mesembryanthemum*) breidde zijne straalvormige kroonen over talrijke morgen lands uit; de plant zelve was bijna verborgen onder de geheel ontloken bloemen, en de gansche lucht met derzelver zoete geuren bezwangerd. Maar nog sterker was ik door de pracht, den rijkdom en de verscheidenheid der schoone leliesoorten in vollen bloei, als de *Ixia*, *Iris*, *Gladiolus*, *Amaryllis* en andere getroffen, die de landstreek overdekten en op vele plaatsen zoo digt stonden, dat zij geheele streken met hunne zachte of donkere verwen kleurden. Ook vogels: vinken, spreeuwen en teedere suikervogeltjes, even rijk en veelvuldig in pluimaadje als de kleuren der heesters en bloemen, waartusschen zij ronddartelden — met de verliefde, in elk mimosaboschje kirrende tortelduiven (*Columba risoria*), zetten den lentetoover der wildernis een nog liefelijker tint van leven en vreugde bij; terwijl in de verte kudden springbokken weidden of zich op het teeder groen der saprijke heesters vergasten."

171ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

33ste en laatste Trekking:

N°. 12414 een premie van 10,000 gulden.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (21 *Julij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{7}{16}$; dito 5 pCt. 100, $\frac{1}{16}$; Kansb. *f* $22\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Amort.-Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{5}{8}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. 76; Handelm. 163, $162\frac{7}{8}$, 163; Oost-Indie 5 pCt. $98\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Ardoins 85 £ $18\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; dito Coup. Mei $22\frac{1}{2}$; Uitg. $7\frac{5}{8}$, $\frac{7}{16}$; Met. 5 pCt. $100\frac{1}{4}$; Columb. $19\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$; Coup. Nov. 40.

Sous la protection de son Excellence Mr. le Lieutenant-Général Baron VAN GEEN,

les artistes du Théâtre Français sous la direction de MM. DE BOER et ALEXANDRE, auront l'honneur de donner à la salle de Mr. KANNEMANS, *AU CAMP DE REYEN*,

Une dernière représentation, Dimanche 23 *Juillet* 1837, composée de:

1°. ON NE PASSE PAS; 2°. LE LANDAW; 3°. LE COIFFEUR ET LE PERRUQUIER.

Prix des places comme à l'ordinaire.

Avec la permission de Mr. le Bourguemestre de TILBOURG,

les artistes du Théâtre Français sous la direction de MM. DE BOER et ALEXANDRE, auront l'honneur de donner *quatre* Représentations, dont la première aura lieu *Mardi*, 25 *Juillet* 1837 et sera composée de:

1°. MICHEL ET CHRISTINE OU LE SOLDAT ET LE PAYSAN, Vaudeville en un Acte; 2°. LA SOMNAMBULE, Comédie-Vaudeville en 2 Actes; 3°. MONSIEUR SANS GÊNE, Vaudeville en un Acte.

On commencera à 7 heures.

Prix des places: MM. Les Généraux 2 fl.; Officiers d'état-Major fl. 1,50; Capitaines fl. 1; Lieutenants et Sous-Lieutenants 75 C.

Dames et Bourgeois *f* 1.

MM. les Sous-Officiers pourront se procurer au Bureau du Spectacle des Billets au prix de 40 C.

*** M. VAN LOMMEL, aan den *Moerdijk*, maakt bekend dat op aanstaanden Zaturdag, 29 dezer, eene LEDIGE CALÈCHE bij hem, langs BREDA naar MAASTRICHT vertrekt. Die genegen is voor een Civielen prijs mede te rijden, adressere zich bij bovengenoemden.

Door den Notaris M. BAX, zal, ten verzoeke van den Heer A. VEERMAN, te *Bergen-op-Zoom*, op Donderdag den 3 Augustus, provisioneel, en op Donderdag den 17 Augustus 1837, finaal worden Verkocht:

Eene superbe HEEREN-HUIZINGE, met TUIN, REMISE en STALLING voor 6 PAARDEN, staande op een der beste standen aldaar, waarop ⅔ der koopsom kan gevestigd worden.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

*** De Centrale Directie van het Eiland *Walcheren*, zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Binnenlandsche zaken, op Donderdag den 3. Augustus aanstaande, in tegenwoordigheid van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie *Zeeland*, en in het Locaal der Directie in de Abdij te *Middelburg*, des voormiddags ten 10 ure, publiek presenteren aan te Besteden:

De LEVERANTIE van DIJKS-MATERIALEN, benoodigd voor den aanstaanden Winter en het Dienstjaar 1838, bestaande in: Draghout, Mastboomen, IJzer, Wormnagels, Hollandsch Rijs, Haringband, Walchersche Staken, Brabandsch Rijs, Gaarden en Staken, Droogriet, Doornikschen, Vilvoordschen en Brikstêen.

Zullende de Conditien acht dagen te voren ter lezing liggen ter Griffie van voornoemde Directie, en nadere informatien te bekomen zijn bij den Opper-Commies S. ROELSE, te *Middelburg*.

VOOR 'S RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

TIEND-VERPACHTINGEN.

De AGENT van het Domein te Breda, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te Breda, op de na te noemen dagen, uren en plaatsen, publiek Verpachten, de DOMINIALE TIENDEN in het ressort van deszelfs Kantoor, voor den oogst van 1837, als:

Op Maandag den 24. Julij 1837, 's namiddags om twee ure, ten huize en herberge van NORBERTUS VAN BECKHOVEN, te Zundert, de TIENDEN van Zundert en Rijsbergen.

Op Woensdag den 26. Julij 1837, 's morgens om 9 ure, ten Gemeentehuize van Alphen, de TIENDEN van Alphen en Riel.

Op denzelfden dag, 's middags om 12 ure, ten huize en herberge van A. N. VAN GILS, in *de Lelie*, te Baarle-Nassau, de TIENDEN van Baarle-Nassau, Ulicoten en Castel.

Op Donderdag den 27. Julij 1837, 's namiddags om 2 ure, ten Gemeentehuize van Gilze, de TIENDEN van Chaam, Gilze en Rijen.

Op Maandag den 31. Julij 1837, 's morgens om 9 ure, ten huize en herberge van PIETER DIELEMANS, in *de Bloemkool*, te 's Princenhage, de TIENDEN van Ginneken en Bavel, 's Princenhage en Teteringen.

De Kondition van Verpachting kunnen van heden af, dagelijks, ten Kantore van opgenoemden Agent worden gelezen, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

BREDA, den 30, Junij, 1837.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE en
KONINGIN DER NEDERLANDEN.
Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEKETH, te Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BEER; te Dordrecht bij C. SMIES aan den Riedijk, te Rotterdam bij N. SPRUYT; te Delft bij de ERVEN ROBERTSON; en te 's Hage bij STAAS.

*** Bij den Boekhandelaar F. P. STERK, te *Breda*, is van de Pers gekomen en verzonden:

1°. Proeve van Bredaasch taal-eigen, door Mr. J. H. HOEUFFT, 4e en laatste Aflevering *f* 2,30. Prijs komplect *f* 6,90.

2°. Grondbeginselen der NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN, 6e Aflevering *f* 0,60.

3°. BOEKENVERSLAG, 2e Jaargang, 2e Aflevering.

Uit het Fonds van SCHALEKAMP & VAN DE GRAMPEL aangekocht:

1°. *New English Grammar or Familiar Method of* P. MARIN, *bij* A. KAPPELHOFF. *f* 0,90.

2°. LEES- en VERTAALBOEKJE voor de hoogste klassen der Fransche Scholen, door A. J. VAN DER AA. *f* 0,60.

Dit ook onder den titel: PROEVEN VAN STIJL, uit verschillende hedendaagsche Schrijvers, tot vertaling voor de hoogste klasse.

Door toeval is bij bovengenoemden verkrijgbaar à contant:

Eene komplete DESSENDIAAN LETTER (zoo goed als nieuw) sterk 125 Nederl. Ponden.

Id. PARAGON, sterk 110 Nederl. Ponden.

Eenige paren LETTERKASTEN, BOKKEN, en eene oude HOUTEN PERS. Aanvrage met Franco-Brieven.

En vente chez BROESE & COMP., *à Breda*,

nouveautés.

Emmanuel Gonzales, le Roi des Rossignols, 2 vol.
——— la Luciole, 1 vol.
De Fermière, les Romans et le mariage, 2 vol.
Grattan, l'Héritière de Bruges, Histoire du Temps de 1600, 3 vol.
Jules Lecomte, l'Ile de la Tortue, Roman maritime, 2 vol.
Foucher, Une Réputation de jeune fille, 1 vol.
Balzac, Illusions perdues, 1 vol.
Sand, Mauprat, tome 1.
Marmier, Lettres sur l'Islande.
Emmerik de Mauroger, Première Jeunesse, 2 vol.
A. Bréa, la Chute des Feuilles, 1 vol.
Raymond Brucker, Mensonges, 2 vol.
Dumas, Nouvelles impressions de Voyage.
Jacob, De près et de loin, Roman conjugal, 2 vol.
Emile Souvestre, La Maison Rouge, 2 vol.
Horace de St. Aubin, l'Excommunié, Roman posthume (entièrement inédit) 1 volume.
Souvenirs et Mémoires de Madame la Comtesse Merlin, 3 vol.
Marryat, Caïn, le Pirate, 2 vol.
——— Newton Forster, ou la Marine marchande, 2 vol.
——— King's Own, ou il est un Roi, 2 vol.
Mémoires, Correspondance et manuscrits du général Lafayette, publiés par sa famille, tom. 1.

Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.